

İnsanın hakikati bilmesindeki engel *bilgi*. Bilgi, çünkü bilgi bencil, iki kişi bir şeyi *yarımşar yarımşar* bilemiyor, ya bir insan tam biliyor, ya da bilemiyor.

Daha başka şekilde söylersek, bilginin kalıba döküldüğü söz, ancak tek bir ağızdan çıkabilir. Bir metin üzerinden birden fazla insanın çalışması değil, bir sözün yarısını ben, yarısını sen düşünüp, ikimiz ancak bir araya gelince söylesek, *ortak söz* olurdu, ancak böyle bir şey yok. Önce ben konuşacağım, sonra sen yanışıımı gösterecek veya doğrulayacaksın.

Önce ben bileceğim, sonra sen yanlış veya doğru olduğunu bileceksin.

O sebeple bütün sözler dönüp dolaşıp bir insanın dimağına bağlanır, *birinden* kaynaklanmış olması gerekir, söz varsa söyleyen *tek bir kişidir*.

Tek bir kişi ise kendi faniliği içinde bütün cemiyetin nereye gittiğini, tüm bu insanlığın hangi hakikat etrafında döndüğünü bilemez. Kral da olsa bilemez, sosyal bilimci de olsa bilemez. Onların bildiği de kendi bencil bilgisidir. İnsanın bilgisi kendinden kurtulamaz.

Bu sebeple insan *hüküm vermekte acelecidir*. Hükümlerinin hep eksik olmasının da sebebi budur. Balığın denizi anlaması kadar bile anlamaz insan hayatı, buna rağmen doğrular ve yanlışlar havada uçuşur.

Daha çok insanın daha çok konuda daha ayrıntılı bilgi sahibi olduğu ama kainatın ışığının giderek söndüğü bir devirde yaşayışımızın hikmeti belki budur